

Tulevaisuuden opettajien työnkuva laajenee

Julkaistu 29. huhtikuuta 2010. Kirjoittanut Pia Bärlund.

Opettajankoulutuksella on kielikoulutuspoliittisesti merkittävä rooli siinä, millaisen ammatillisen perustan ja asenteet nuoret opettajat omaavat siirtyessään työelämään. Opettajankoulutuksessa on mahdollista avata opiskelijoiden ajatusmaailmaa ja laajentaa heidän näkemyksiään siitä, mitä työelämä voi tarjota opintojen päätyttyä. Opettajankouluttajien kielikoulutuspoliittinen haaste onkin, miten saada kielten aineenopettajaksi opiskelevat näkemään, että kieltenopettajan työnkuvaan ei kuulu ainoastaan oman oppiaineen opetus ala- ja yläkouluissa ja lukioissa. On toki totta, että kaikkea ei voi jättää opettajankouluttajien harteille, vaan myös Siperialle jää jotain opetettavaksi.

Kieltenopettajilta ja etenkin niin sanottujen ”pienien kielten” opettajilta odotetaan nykyään myös markkinointitaitoja. Heidän on osattava markkinoida oppilaille valinnaisina aineina tarjottavia kieliä, tiedettävä, miten ja millaisilla uusilla menetelmillä oppijat saadaan innostumaan ja motivoitumaan. Satoja opettajia kokoontui 13.-14.4.2010 perusopetuksen vieraiden kielten kehittämishankkeen yhteydessä pohtimaan, kuinka kehittää opetusta ja markkinoida osaamistaan. Jo pitkään työelämässä ollut kielten opettaja sanoikin, että opettajien tulisi herätä Ruususen unesta ja tehdä jotain asialle [väheneville kieliryhmille]. Muuten loppuvat opetustunnit ja palkka lakkaa juoksemasta. Koulumaailma ei ole enää satulinna, jossa kielten opettajille annetaan tunnit tarjottimella, vaan opettajien on nykyään tehtävä riittävän opetustuntimääränsä eteen itsekin töitä. Jäin pohtimaan, kuinka siis lisätä markkinointitaitoja ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta opettajankoulutukseen, joka niin syvästi nojautuu kasvatustieteisiin?

Ensimmäinen Kieliparlamentti kokoontui 23.3.2010 Helsingissä ja siellä esitettiin ajatus madaltaa äidinkielen ja vieraiden kielten opetuksen välillä olevaa lokeroitua. Perinteiset vastakkainasettelut äidinkielen ja vieraiden kielten välillä ovat tällä hetkellä vallalla, ja parlamentin osallistujat toivoivatkin opetusyhteistyön kehittämistä yli ainerajojen. Kieliaineiden ja muiden aineiden rajoja voitaisiin myös rohkeammin madaltaa. Näin tehdäänkin jo Jyväskylän yliopiston aineenopettajankoulutuksessa, jossa niin kutsuttua sekaryhmätyöskentelyä on toteutettu ja tutkittu jo pitkään. Kannustankin työelämään siirtyviä opiskelijoita myös opintojensa päätyttyä jatkamaan innovatiivisia kokeiluja ja opetusyhteistyötä muiden kollegoiden kuin pelkästään kielten opettajien kanssa. Tulevien opettajien puolesta toivoisin, että jo pitkään työssä olleet kollegat eivät torpedoisi uusien opettajien ideoita asenteella ”meillä on aina tehty näin ja ei toi tuu tolle in toimimaan”, mistä Tarja Nymanin viime syksynä ilmestynyt väitöstutkimuskin antaa viitteitä.

Näytölläsi on verkkolehden vieraiden kielten opetuksen teemanumero. Tarja Nymanin artikkelista saamme lukea, millaisessa ympäristössä nuori opettaja kehittää identiteettiään ja miten kasvu opettajuuteen tapahtuu. Pia Bärlundin, Teija Kyllösen ja Taina Saarisen raportti

Kieliparlamentista kertoo, mitä odotuksia ja toiveita kielikoulutuspolitiikalle asetetaan. Jarkko Immonen ja Hanna-Kaisa Hokkanen pohtivat opiskelijan näkökulmasta muun muassa millaisia poikkitieteellisiä tukitoimintoja opettajankoulutuksen rinnalle on kehitetty Helsingin yliopistossa, sekä millaista on tehdä ohjattua opetusharjoittelua Aurinkorannikolla. Työvoimapolitiittisesta näkökulmasta on mielenkiintoista lukea Elizabeth Järveläisen kirjoitus, kuinka merkittävä vaikutus työllistymiseen vieraiden kielten opettajien pätevöittämissä koulutuksella on. Kunnallispolitiikan osalta Raimo Salkinojan kirjoituksessa tutustutaan siihen, miten kuntatason opetusjärjestelyillä voidaan taata kaikille oppilaille mahdollisuus opiskella kieliä.

Hyvää lukuhetkeä!

Pia Bärlund toimii kielikoulutuspolitiikan verkoston projektitutkijana ja on Kieli, koulutus ja yhteiskunta -lehden toimitussihteeri.